

Bespreking: Guus van der Veer

Iris Sommer: 'Haperende hersenen' Uitgeverij Balans, in samenwerking met de Hersenstichting. Amsterdam, 2015, ISBN 9789460030581. (Ziekte van Huntington, bipolaire stoornis, ziekte van Parkinson, schizofrenie, ziekte van Alzheimer, dwangstoornis, Multiple sclerose, syndroom van Gilles de la Tourette, Niet Aangeboren Hersenletsel, AG/PO)

Soort boek/ziekte/stijl: Dit boek (367 bladzijden) berust op zowel een uitvoerig literatuuronderzoek en bevat daarnaast weergaven van interviews met patiënten. Het boek is geschreven voor partners, familie, verzorgenden en bovenal mensen die zelf een hersenaandoening hebben. Het is bedoeld om de informatie te geven 'die je elke patiënt, zijn naasten en verzorgers zou willen meegeven als een consult de hele middag kon duren'. Met een voorwoord van Dick Swaab.

Over de schrijver: Iris Sommer is hoogleraar Psychiatrie aan het Universitair Medisch Centrum in Utrecht.

Korte beschrijving: Aan elk van de negen in het boek besproken stoornissen (ziekte van Huntington, bipolaire stoornis, ziekte van Parkinson, schizofrenie, ziekte van Alzheimer, dwangstoornis, Multiple sclerose, syndroom van Gilles de la Tourette, Niet Aangeboren Hersenletsel) wordt een hoofdstuk gewijd. Al die hoofdstukken hebben in grote lijnen de zelfde opbouw. Eerst komt een patiënt aan het woord die vertelt hoe de stoornis in zijn of haar leven kwam. Daarna worden een aantal vragen behandeld: 'wat zijn de verschijnselen van de stoornis?', 'hoe wordt de diagnose gesteld?', 'waar komt de naam vandaan?', 'komt het veel voor?', 'wat gaat er mis in de hersenen?', 'wat voor behandelingen zijn er?'. Dezelfde patiënt komt nog een tweede keer aan het woord, onder het kopje 'valt er een beetje mee te leven?' De hoofdstukken worden afgesloten met een paragraaf over toekomstige behandelingsmogelijkheden ('toekomstmuziek') en een paragraaf over preventie. Na de hoofdstukken over de negen stoornissen volgen nog twee hoofdstukken. In het eerste worden de verschillende stoornissen met elkaar vergeleken. Het slothoofdstuk heet 'Hoe verder?' en bespreekt mogelijkheden om de behandeling bij deze stoornissen te verbeteren.

Citaten:

Blz. 25: "Ik had die diagnose totaal niet zien aankomen en wist ook niet wat dat nu precies zou betekenen voor mijn baan en mijn gezin. In mijn familie had niemand Parkinson, en ik kende zelf één persoon die die ziekte had. Dat was een oude man, een paar straten verderop, die krom liep en beefde; we hadden hoegenaamd niets gemeen."

Blz. 112: "Het immuun systeem heeft gelukkig een ingebouwde rem, om al te hevige ontstekingsreacties te voorkomen. Bepaalde T-cellen zorgen er juist voor dat de ontstekingsreactie weer stopt. Daardoor houdt de aanval op het myeline weer op. Na

de schub kan de myelineschede door de nieuwe oligodendrocyten vaak weer hersteld worden, zodat de functie van het axon weer terugkomt.”

Blz. 184: “Nee, schizofrenie is geen gespleten persoonlijkheid, al doet de Latijnse vertaling dat wel vermoeden. J, onhandige naam. Moeten we iets aan doen, zeker. Schizofrenie is een hersenaandoening waarbij je af en toe psychotisch bent. Tijdens zo'n psychose zie of hoor je dingen die er niet zijn (Hallucinaties) en ben je overtuigd van ideeën die niet kloppen (wanen).”

Blz. 285: “We weten dus dat streptokokkeninfecties de symptomen van een dwangstoornis kunnen veroorzaken. De antilichamen die gemaakt zijn om de bacterie te herkennen, passen toevallig ook goed op de *caudatus*. De *caudatus* (latijn voor staart) is een langgerekte structuur diep in de hersenen (...) en kan behalve dwangstoornis ook tics en andere neurologische klachten uitlokken. ”

Recensies/Extra: zie <http://www.bol.com/nl/p/haperende-hersenen/9200000045731410/?Referrer=ADVNLGO0002008G-OOPVJCGFSTDN2-86949274999>

“Ik mag mezelf na een herseninfarct en een hersenbloeding (beroerte) op het terrein van dit boek wel een beetje een ervaringsdeskundige noemen, en ofschoon ik tijdens mijn revalidatieperiode veel gelezen heb over dit soort 'haperingen' heb ik van dit boek toch weer veel geleerd dat ik nog niet wist. Minstens zoveel als van haar eerdere uitstekende boek over het horen van stemmen”. Dolph Kohnstamm, oud-hoogleraar psychologie Universiteit Leiden

Een interview met de schrijfster is te vinden via http://www.npo.nl/nieuwsshow/22-08-2015/RBX_TROS_706042/RBX_TROS_1775272